

## IZHAJA VSAKI DAN

Med ob nedeljih in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Pesenčno štev. se prodajajo po 3 rnv. (6 stot.) v mnogih tobakarnih v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Šežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarelo štev. po 5 rnv. (10 stot.). OGLASI SEZ RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE Trgovinske in obrtne oglase po 8 st. mm, nemrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 10 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K. vsaka nadaljnja vrsta K. 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inseratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

# Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

## Brzjavne vesti.

Strajk na električni železnici v Ljubljani končan.

LJUBLJANA 2. Strajk na električni železnici srečno končan. Vodstvo je ugodilo večini zahtev uslužbencev. Danes opoldne so začeli zopet voziti; k vspehu je mnogo pripomoglo soglašanje občinstva.

Posvečenje in vstoličenje linškega škofa.

LINC 1. Danes je apostolski nuncij na Dunaju, nadškof Graniti di Belmonte ob asistenci dvornega župnika škofa Mayerja in posvečenega škofa dr. Marschalla posvetil in vstoličil novoimenovanega škofa linškega dr. Rudolfa Hittmayer.

„Bumel“ v Pragi.

PRAGA 2. Danes opoldne se je vrnil nedeljski „bumel“, katerega se je udeležilo okrog 250 kulerskih dijakov. Mir se ni kalil.

Potres v Kalabriji.

REGGIO DI CALABRIA 2. Popoldne je bil tukaj močan valovit potres, ki ga je spremljalo podzemsko bobnenje. Tekom popoldne je bilo še več vendar slabejih potresnih sunkov.

Prvi majnik.

GRADEC 1. Socijalno-demokratična stranka je priredila predpopoldne dva ljudska shoda, na katerih sta govorila dr. žavna poslanca Höger in Resel o pomenu 1. maja kakor delavskega praznika. Shoda sta vsprejela enakoglaseči se resoluciji o znanih socijalno-demokratičnih zahtevah. Ob 2. uru popoldne se je vrnil sprevod po mestu. Ves dan ni prišlo do nikakega incidenta.

RIM 1. Tukaj in v pokrajinskih mestih so danes slovesno praznovala prvi majnik privatna podjetja in v nekaterih mestih tudi javna podjetja. Povsed so se vršili shodi. Mir se ni nikjer kalil.

Novorojena nizozemska princesinja.

HAAG 1. Novorojena princesinja je pri upisiju v civilni register dobila ime: Julijana, Luiza, Ema, Marija, Viljemina.

Žrtve viharjev v Severni Ameriki.

ATLANTA (Georgija) 2. V zadnjih treh dneh je bilo vsled viharja ubitih 200 oseb, ranjenih pa 400. Materialno škodo cenijo na več milijonov dolarjev.

TURČIJA.

CARIGRAD 2. „Jeni Gazeta“ pravi, da je sedaj definitivno ugotovljeno, da so nemiri v Adani v zvezi s tukajšnjimi dogodki in da so bili uprizorjeni od praviste strani.

CARIGRAD 1. Armenski listi so zvedeli, da je obkolilo 20.000 mohamedancev Merzifun, v vilajetu Sivas.

SOLUN 1. Ker je Abdul Hamid prisel semkaj brez sredstev in ni imel časa, da bi vzel seboj najpotrebnejše, mu je bil posredovanjem vrhnega poveljnika odprt kredit 1000 funtov za vsakdanje potrebe. Feti bej, kateremu je poverjena straža bivšega sultana, se je vrnil v glavno mesto in ima seboj ključe privatne blagajne sultanove, da prinese semkaj denar in druge vrednostne efekte. Da se prepreči vsaka zveza z Abdul Hamidom, je urejena posebna služba nadzorovanja. Torpedovka je vedno na straži pred vilo pri malem vrtu blizu nekega parnega mlina.

CARIGRAD 1. Vojnosodna preiskava, ki se vodi proti osebam Jildiza, mohamedanskim duhovnikom in vojakom, je spravila na dan zelo obteževalen material proti sultanu Abdul Hamidu. Na te podatke se baje nanašajo govorice, da pride bivši sultan Abdul Hamid baje pred vojno sodišče: To je pa izključeno, ker je odstavitev sultana-kalifa itak najviša kazenska moč. Možno je, da se sedaj obteževalni material deloma objavlja v svrhu, da se še bolj utemelji odstavitev in da se ga prepušča obsodbi javnega mnenja.

CARIGRAD 1. Komornik sultanov dementuje govorico, da se namerava odvesti Abdul Hamida v Monastir in ga postaviti pred sodišče.

CARIGRAD 1. Listi poročajo, da je vojno sodišče doslej obsodilo devet oseb na smrt, med temi morilca pravosodnega ministra Nazima. Okoli 200 oseb je bilo oproščenih. Vojno sodišče utegne dovršiti svoje delovanje tekmo.

CARIGRAD 1. Novo ministerstvo je sestavljeno sledče: notranje stvari, bivši veliki vezir Ferid paša; vojna: poveljnik drinopelskega zbora Salih paša; mornarica: bivši minister mornarice general Riza paša. Drugi ministri so obdržali svoje listnice.

BOLGARIJA.

SOFIJA 1. Bolgarska vlada je naznila tukajšnjim inozemskim zastopnikom, da se uradni naslov bolgarskega carja glasi sedaj „car Bolgarov“.

Iz Perzije.

TEBRIS 1. (Pet. brz. ag.) Ruske cete so prikorakale iz Džulpe v Tebris v najlepšem redu, ne da bi jih bili Perzijci ovirali.

FRANKOBROD o/M 2. „Frankfurter Zeitung“ poroča iz Teherana, da se pričakuje proglašenje ustave za torek, na predvečer šahovega rojstnega dne. Volilni zakon je že izdelan.

Mir!

Oblaki na Balkanu — na tem strelovodu evropskih bliskov in treskov so se razpršili in za sedaj se nam obeta — mir. Dal dobri genij Slovanov, da bi to ne bil

nevihto v svojem črnem krilu... A naši ljudje niso tega zapazili.... Spet je bil Andrej enkrat pošteno vesel od zadnjih štirinajst dni....

Veselje se je polastilo vseh treh. Bog živi cviček še mnogo let... je prepeval že omamljen Bogataj. Andrej je vstal in hotel pogledati skozi stranka vrata... Naenkrat je začul pred vratmi govor in po glasu je spoznal, da je to — Katica... Obstal je in poslušal...

«Povej, me li resnično ljubiš! Priše mi!»

«Zdaj se dvomiš, ko sem Ti poklonila vse svoje čutstvo!»

In zelo se je, kakor da sta se dva objela...

«Verjamem ti, a hočem, da jasno počaš!» Andrej je spoznal Videkov glas...

«In kaj naj storim...?»

«Da raztrgaš njegovo sliko, ki sem jo videl prej pri Tebi...!»

Navstal je molk.

«Bodi!» je slišal Katinkin glas.

Andrej je razločno slišal, kako je Katinka raztrgala njegovo sliko in jo potep-

mir pred viharjem. Vojna slava na je še nejše pranarode zapadne Evrope in Afrike v boj daleko od rodne grude, kar je v starem veku pomenjalo veliko žrtev; Julij Cesar, bog rimskih legij, za katerim so stopali legijonarji jednako navdušeno proti barbarom kakor svojim sorojakom, zato, ker smisel njih življenja je bila oseba Cezarjeva. Takšni bogovi so bili italijanski „condottieri“ v srednjem veku, in avstrijski condottieri v tridesetletni vojni: veiki Condé Ludovika XIV., smrt Turkov princ Evgen, pruski Fric in avstrijski Laudon, ruski Suvorov in konečno največji vseh, naravnost tipični genij vojenski, Napoleon, bog vojen, usoda Evrope. Mraz pretresa danes človeške žive, ako se danes, po sto letih peča, s to jedinstveno pojavo: kako je moralno biti pri srcu tem brezmejnim tisočem, ki so ga obkoljevali, sedecega na belcu, šli v ogenj in smrt ter mu oduševljeno klicali: „Vive l'Empereur!“ A on, nepremakljiv kakor usoda, je z odkrito glavo sedel na belcu ter z jeklenim pogledom zrl na te mase, žrtvojoče življenje za njegove ideje, njegove načrte, njegove strasti, njegove nadeje...

Napoleon je bil največji pa tudi poslednji veliki improvizator bitk, kakoršni so bili vsi veliki vojskovodje pred njim; ko je Napoleonova zvezda ugasnila, je postal vojskovanje stroga veda.

Radecky je bil še slaven odmev Napoleonove dobe, pruski Moitke je tip vojskovodje nove dobe. Vojak — učenjak, naravnost matematik. Davno pred proglašitvijo vojne izdeluje načrt vsega vojskovanja: vé na las, za koliko ur po proglašitvi zamore poslati na mejo toliko in toliko vojaštva. Zna število vagonov na železnicah, ki vozijo na mejo. Ima opis karakteristike neprijateljskih generalov, pozna temeljito duh in disciplino posamežnih divizij, brigad, dà celo polkov neprijatelja; kajti obtipal je vse (in ti obtipaci so dobro plačani špijoni) vso deželo sovražnikovo od dvora v prestolnici notri do male pozabljenje posadke — z eno besedo: je matematično pripravljen ter in marginje svojega načrta ima odgovor na vse eventualnosti. Nobena improvizacija, nikakšno pesnikovanje: vse je znanstvo, temelječe na številkah in linijah.

V moderni vojni vojskovodja ni več omamljiva pojava za vojake. Tak je bil v rusko-japonski vojni maršal Oyama. Tolst možitelj kakor sod, tarča dovitipom vseh japonskih žaljivih časopisov, vojak ki vodi bitno daleko od bojišča s telegrafom in telefonom, ki ne zna jahati na konju, se ne briga za vojaštvo in vendarle zmaguje. Vojskovanje je postal znanost, Vojskovodje so matematiki in konstrukterji. Ne improvizuje se več. Poezija junashča pa je stopila nekoliko klinov niže.

«In kaj si trgala zunaj in teptala z nogami...?» Kakor da je zasadi vedno nov nož v srce... in še ni omagala... Čudno je zrl Bogataj, ki ni nicesar umel tega...

«Ah, pisma, ki sva si jih bili pisali v jezi in sedaj sva si sklenili vedno prijateljstvo...»

Mislil je, da je zadnji udarec, ki jo gotovo ugonobi.

«Tako? In kje je moja slika?»

«Tu!» mu jo je pokazala...

Prej je namreč v temi strgala neko drugo sliko...

«In zakaj si tako bleda, in zakaj imaš tako motno vodene oči...» Izgovoril je zadnji stavek s silnim trudom.

«Oh, ti veš!...» je vskliknila kakor smrtno zadeta in zbežala ven... v temu...

«Torej nič boljša, nego one ki se po velikih mestih prodajajo... In taki sem posvečal vse svoje najnežnejše misli... svojo mladost...!» In zgrudil se je.

Čudno je gledal stari gozdar... Ivan Bogataj je obstrmel, a Andreju se je izvila silna kletev... (Konec.)

K poveljnikom divizij, brigad, regimentov, porjev.

Skobelev v rusko-turški vojni, Dewet pri Burih, Kontradenko v trdnjavi portarturski: to so junaki in gredo z vojaštvom v eni vrsti v klavnico. Vsi drugi vojskovedje-zmagovalci novejše dobe — niso bili več junaki, ampak učenjaki.

Cenjeni čitatelj: v kaleidoskopu življenske tragedije sem ti odprl samo eno okence: za njim sem ti razprostrl sliko vojne. Kar sem smel povedati, sem vse povedal; cesar pa iz zakladnice svojega duha in srca nisem smel spraviti v pero, to naj ti da tvoj lastni razum. Ali poglej proti nebu in vzdušni z menoj: „šibe, potresa, kuge, lakote in vojne, reši nas, o Gospod!“

Franjo Krašovec.

## Narodne del. organizacije

proslava 1. majnika 1909.

V drugič je slavila letos „Narodna delavska organizacija“ v Trstu 1. majnik: to — kakor je naglašal dr. Mandič na manifestacijskem shodu — proslavo dela. In proslavilo je naše zavedno delavstvo ta svoj praznik na dostenjen način. Še veliko lepše, skladnejše, impozantnejše nego lani. Vidna povzdiga tega praznika od lani do letos je tudi viden znak, kako se naše slovensko delavstvo osamosvešča, ko bolj in bolj umeva idejo, iz katere je vzrasla „Narodna delavska organizacija“ — kako narašča samozavest, a tudi število organiziranec.

Shod v „Narodnem domu“ v soboto dopoludne je bil impozantan. Velika dvorana je bila natlčena delavstva, ki se mu je že na obrazih izražalo neko svečnostno razpoloženje.

Shod je otvoril tov. Jaklič s prisrčnim nagovorom. Po tem nagovoru je podelil besedo referentu tov. dr. Josipu Mandiču, predsedniku organizacije.

Ta je govoril v vznešenih besedah o prazniku 1. maja. Označal je ta praznik kakor praznik narave, praznik prebujenja delavstva — slavospev dela. Velikim žarom in zanosom je govoril o pomenu delavstva za narod — za vso človeško družbo. Od dela je odvisna vseobča blaginja. Današnji dan ima torej pomen velike manifestacije za interese delavstva.

Nadalje je opozarjal govornik delavstvo na njega dolžnost ob prihodnjih volitvah v tržaški mestni svet, da pridejo v to zbornico novi elementi, ki bodo res skrbeli za splošno blaginja.

Očrtal je na to razliko med stremjenimi socijalne demokracije in narodnega delavstva.

Zaključek govora je izvenel v vzenen posiv na slovensko delavstvo, naj se vsikdar čuti kakor važen del narodove celokupnosti.

Ves ta govor je bil spremjan od kipečega navdušenja, odobravanja, in klici: „Hočemo, hočemo!“ — po vsej dvorani.

(Ta kratki ekscerpt spolnimo jutri z glavnimi mislimi iz tega govora).

Nikdo se ni več oglasil za besedo. Očividno so vsi uvaževali slavnostnost momenta, ki bi jej vsaka nadaljnja beseda le škodovala.

Le predsednik Jaklič se je zopet v iskrenih besedah zahvalil na veliki udeležbi, na tem sijajnem dokazu zavednosti našega delavstva.

V truhah so se usuvale mase delavstva iz „Narodnega doma“ na trgu. Pojavila se je krasna zastava organizacije in za njo so se hitro razvrščali delavci v impozanten sprevod, ki se je potem pomikal — mirno, tiho, dostenjeno — po ulici Carducci, trgu Goldoni, Corsu, Velikem trgu in ob morju nazaj pred „Narodni dom“. Ne bomo dalje opisovali tega sprevoda, ampak konstatujemo fakt, ki se ga je obče pripoznavalo: da je bila namreč to najlepša manifestacija, — toliko po številu udeležencev, kolikor po dostenjnosti, kar so jih videle v soboto tržaške ulice. Vse se je izvršilo v najuzornejšem redu; niti ena sama neprilicitost ni motila tega častnega nastopa našega delavstva.

Po povratku pred „Narodni dom“ so se mase zgrnile po trgu. Tov. Jaklič jih je s stopnic velikih vrat še enkrat toplo zahvalil na ogromni udeležbi in lepem

vedenju, ki je le v čast delavstvu in slovenskemu imenu sploh.

In mase so se mirno razšle ter so zopet pokazale, da je naš delavec čestit v vsakem pogledu — pravi kulturni element.

S tem je bila završena predpoludnska proslava 1. majnika.

Dostojno se je, da je pridružil popoludanski del. Po 2. uri popoludne so se zopet začele zbirati mase pred „Narodnim domom“. Okolo 3. ure je bilo zbranih že par tisoč ljudi. Pojavila se je zastava, zasvirala je godba in zopet se je formiral impozantan sprevod, ki se je pomikal po ulici Carducci, potem po Stadionu k sv. Ivanu, kjer se je imela na prostornem vrtu „Narodnega doma“ vršiti velika ljudska zabava. Čim dalje smo šli, tem bolj se je vekšala masa. Ljudstvo je veselo vsklikalo in je glasno, dajalo izraza svoje radosti. Okna so se odpirala in meščani so velikim zanimanjem opazovali ta veličastni prizor.

Prostori v „Narodnem domu“ pri sv. Ivanu — da-si je v njih prostora za par tisoč ljudi — so bili veliko premajhni, da bi mogli vsprejeti vso to maso. Zato je moralno mnogo njih iskati prostora po drugih gostilnah.

Vrt „Narodnega doma“ je bil prirejen slavnosti primerno, bil je brez vsakega okrašenja, brez vsake potrate. To je bila slavnost — slovenskih src in nje najlepša dika so bila čutstva, ki so valovila v srcih. In ta čutstva so prihajala do elementarnega izraza ob sviranju godbe, pevanju „Ilirije“ in „Kola“, a so prikipele do viška ob nagovorih dr. Mandiča in Jakliča. Kakor predpoludanska, tako je tudi popoludanska slavnost brez najmanje disonance, da, lahko rečemo vnovič in s ponosom: zopet je naše ljudstvo pokazalo, da je kulturen element.

Ne preostaja nam drugega, nego da iskreno čestitamo N. D. O. na krasnem uspehu, našemu delavstvu na spričevalu, ki si je samo dalo z uzornim svojim vedenjem in — slovenski narodni celokupnosti, da ima take reprezentante dela na tej eksponirani točki.

Zivelje naše zavedno slovensko delavstvo!

### „Veleizdajniški“ proces v Zagrebu.

Zagreb 30/4.

(40. dan razprave.)

Včeraj je prišlo med razpravo do razburljivih prizorov. Na zaslišanju jedne glavnih obtoževalnih prič, Schmidta, so mu zaklicali branitelji, da je podkupljen špijon. Zato sta bila danes pozvana kakor priči dva zagreška meščana, Cvjetić in Rodanović, na katera so se branitelji sklicevali, ko so govorili proti Schmidtiju. Njiju izjave so vzbudile veliko senzacijo in mečajo čudno luč na državnega pravdnika in bansko vlado.

Predsednik je pozval 16. obtoževalno pričo dra. Lerina Hanzla, občinskega zdravnika. Priča ni vedel nič pozitivnega povedati in ni sam nič videl in nič čul.

Potem je bila pozvana 1. priča v afiri podkupljenja „Accurti-Schmidt“, 61-letni komptoorist Miloš Cvjetić. Ko je bil zaprisežen je izpovedal, da je obtoževalna priča Schmidt pripovedoval pred njim, da dobiva 6 goldinarjev na dan za svoje

### Vožnja z avtomobilom med Sežano in Opčinami.

#### Vozni red:

Iz Sežane vsaki dan 7.30, 11.20, 1. 3.40 7.30 na Opčine.

Iz Opčin v Sežano ob 8.20, 11.15, 1.50 4.40, 8.12.

(Ob nedeljah, praznikih in semanjih po potrebi tudi izvanredna vožnja.)

Zvez z opensko električno in državno železnicu.

Postaje: v Sežani na trgu pri cerkvi; na Opčinah: pred postajo elektr. železnic. CENE: Iz Sežane na Opčine ali obratno 50 stot. (Otvoritev vožnje 1. maja)

**Automobilsko delniško društvo  
v Sežani.**

# Naznanilo.

## Meščani!

Žalostno je sicer ali resnično dejstvo, da se vsi oni izdelki, ki res zaslužijo vsestranskega pripoznanja od strani občinstva, ponarejajo od take vrsti ljudi, ki si ne vedo poštenim potom zasluziti vsakdanjega kruha ter iščejo vedno priliko, da si dobre izdelke ponarejajo. — Čudoviti vspehi Fulmincimicida [kislina za uničevanje sten] so dovedli drugače], da so se našli taki zlobneži, ki izdelujejo pod tem imenom druge ničvredne izdelke.

Pri vsem tem pa se „FULMINCIMICIDA“ ne boji nepoštene konkurenčne onih, ki se nazivajo izumitelji, ker je naravnost nedosegljiv.

Pri vseh teh mahinacijah pa ostane neizbrisljivo dejstvo, da je „FULMINCIMICIDA“ po tako kratkem času vzbudil toliko nevošljivosti in pohepnosti, ter prisilil mnogo njih do ponarejanja. To pa treba pripisovati dobrim lastnostim tega izdelka, ki je neizprosen sovražnik tako nepotrebnih živalic kakor so stanice, in veliki uporabi istega.

Tedaj pozor meščani na falzifikacije in ponaredbe tega izdelka. Zatevajte vedno od mirodinilčarja pravi FULMINCIMICIDA ki stane K 1 steklenica.

NB. PREPRODAJALCEM POPUST. - Iščejo se zastopniki.

**J. de Blasi**

edini koncesionirane, ulica Nuova 45, Trst

**NOVI DOEDI.** V dobroznani prodajalnici oblek

**Alla città di Trieste, Trst** ul. G. Carducci 40 (prej Torrente)

Velika izbera moških oblek od K 14 do 44, deških od K 9 do 28. — Obleke za otroke od 3 do 10 let od K 2 do 18. Zaloga tu- in inozemskega blaga za obleke po meri, ki se izvršujejo v lastni delavnici. Specjaliteta hlač, jop in srage za delavce, po neverjetno nizkih cenah.

, Alla città di Trieste“ Trst, ul. G. Carducci 40 (prej Torrente)

**Zaloga olja, vina in testenin**

**L. Fragiocomo**

Trst, ulica Giov. Bocaccio 14.

Prodaja olja na debelo. Brezplačno dostavljanje na dom. Prisao oljeno in bombažovo olje in vazah od 5. do 10 litrov.

Istrsko vino prve vrste in burgundec v steklenicah od 10 do 15 litrov in v sodčkah od 30 litrov naprej.

Napoljske testenine vsake oblike od 5 do 10 kilogramov naprej se priporoča konsumptom

**Pomladna sezona!**

V dobroznani prodajalnici

**Maccari & Pross**

TRST, ulica Malcantone št. 9

dobi se velika izbera

črnega in barvanega modernega blaga

za moške obleke

po cenah, da se ni batil konkurence.

Specjaliteta:

pana in blaga za moške obleke

Preprosto barvano blago iz bombaževine za delavce.

Prvatržaška tovarna

**oklopnih blagajnic**

in stavbinska kovačnica

**Mario Fano**

Trst, ulica Media št. 20.

Poprave vsake blagajnice katere-  
koli znamke.

**DANIELE PILLIN**

TEST - ulica Acquedotto 94

TELEFON 241

**Velika zaloga gašenega in**

živega apna.

Tovarna cementnih plošč in  
zaloga oglja za peči

## Pisalni stroj

s takoj višno pisavo in decimalnim

∴ tabulatorjem ∴

**CONTINENTAL**

je znamka, katero rabijo poznavatelji.

GLAVNI ZASTOPNIK

A. E. ROEPER - Trst

ulica Istituto 10, III.

Tvornica za izdel. zaves in avtomatičnih zagrinjal vsake kakovosti in obsežnosti

**GIUS. FERRATA**

Tovarna: Trst, ulica Montecucco 13. — Prodajalnica: Corso 38.

Izdelovanje avtomatičnih roulette za prodajalnice, kavarne, restavracije, verande, okna in izložbena okna. Storer s posebnim aparatom. Kljuke vsake velikosti.

Izbera malih zaves lastnega izdelka iz posebnega angleškega platna v vsaki barvi, navadnih, v oljnatih barvah, in pisanih. Navadno platno, batist s čipkami, slama, jaluzija in nepremočljivo platno.

— Aparat „Voltors“ za trdne zaves. —

Sprejme se vsako popravljajo, pranje in pohranja. Cene xmerne. Ceniki zastonj.

pričanje in špijoniranje. Med zasiščanjem Cvjetića, je Schmidt s stisnjem pesmi grozil tožencem in jim zaklical: "Vse vas spodimo od tu!" (Velik hrup med toženci, ki so jih branitelji zoper pomirili).

Potem je bila pozvana in zaprisežena z. priča v tej aferi 34-letni mesar Dragotin Dragovanović. Izjavil je: "Ko že moram izpovedati pod prisego, potem povem vse. Kak mesec je temu, ko mi je Schmidt v neki mali gostilni (je imenoval to gostilno) ob 11. uri predpoludne in povsem trezen povedoval, da je plačan detektiv in da dobiva za špijoniranje 6 goldinarjev na dan. Pred 3-4 dnevi mi je pripovedal Schmidt, da je državni pravnik Accurti sestavil žnjim zapisnik ter ga (Schmidta) poslal žnjim k vladu z besedami, da dobi (Schmidt) za to od vlade 1200 kron ali goldinarjev. (Veliko gibanje in razburjenje po vsej dvorani) Schmidt je hotel Radovanoviću poseči v besedo, ali ta poslednji mu je zaklical mirno: "Rekel si mi, da ti je državni pravnik obljudil, da te definitivno namesti kakor detektiva, ti pa da si to ponudbo odbil, češ, da si tudi takola hko vlasti na razpolago". (Veliko gibanje.) Predsednik (Schmidtu): "Kaj pravite na to?" Schmidt: "Res je, da sem rekel, da dobe priče po 12 kron na dan. Tudi je res, da mi je državni pravnik dal v Topuskem nalog, naj ovadim vse, kar bom videl ali čul. Ovadbe naj predložim iz lastne iniciative in po nalogu... (veliko gibanje.) Državni pravnik je skočil razburjeno po konci: "To so same kvante! (Velik hrup. Klici: "Kvante so vaša obtožnica") Vsakemu državljanu je v dolžnosti, da take stvari naznani. Branitelja dra. Budisavljevića prosim sedaj, da mi vse prijavi..." Branitelj dr. Budisavljević je vstal in zaklical državni pravnik: "Pardon, jaz nisem Vaš Kandt (s tem je mislil afero podkupljenja Rauch-Accurti-Kandt, o kateri je pred nekoliko tedni govorila interpelacija poslanca Šurmina v parlamentu, ko je bar. Rauch po državnem pravniku Accurtiju dal podkupiti novinarja Kandta v to, da bi nabiral "materijal" proti veleizdajalcem, Op. ured.) Državni pravnik Accurti (jako razburjen): "Sramota je, da tu prihajate s tem!" Branitelj dr. Popović: "Sramota je, ako se državni pravnik spušča v take stvari!" Priča Radovanović (Schmidtu): "Ti si rekel tudi, da bratom Pribičevičem pravljis' strik okolo vrata". Branitelj dr. Hinković je hotel staviti vprašanja, od česa da Schmidt živi, ali državni pravnik in predsednik sta mu to zabranila.

Toženec Milič: "Moram ven. Tega ne morem več prestajati." (Po vsej dvorani grozno razburjenje). Branitelj dr. Popović: "Ker je že dokazano, da je priča Schmidt podkupljen špijon, odtegujem predlog, da bi se zasišalo še tretjo pričo v tej aferi."

Na to sta bili pozvani 17. in 18. obtoževalna priča, 25-letna gostilničarka Katarina Strgulc in 30-letni zemljeknjični uradnik Fran Papeš, ki pa sami nista ničesar ne videli ne slišali.

19. obtoževalna priča 23-letni občinski blagajnik Martin Putrič tudi ne ve nič. Sam ni nič videl in ne slišal.

Predsednik je odredil pavzo pol ure.

**Po pavzi.** Po vprašanjih branitelja dra. Hinkoviča in dra. Popoviča je rekel državni pravnik Accurti: "V zgodovini kazenskih procesov se pač še ni dogodilo, da bi se s takimi sredstvi hotelo potlačiti resnico, kakor tukaj. Glas izmed braniteljev: "Ako, to je maščevanje za predpoludne!" Državni pravnik Accurti: "Pošiljajo se grozilna pisma celo členom senata, v katerih se jim grozi s smrtoj." Nedavno temu da je došlo sodišču iz Boleslave na Češkem a on nimmo pismo v katerem so bile naslikane tri mrtvaške glave in kjer neki komitet žuga sodnikom s smrtoj, ako obsodijo tožence. "Življenje za življenje — smrt za smrt — tako končuje pismo. Glas iz dvorane: "Morda je bilo to pismo naročeno". (Hrup.) Predsednik je opominjal k miru, Državni prav-

nik Accurti je izročil pismo predsedniku, ki si je pismo ogledal in je naenkrat zaklical: "Tu so le tri mrtvaške glave, nas pa je sedem!" (Viharna veselost). Potem je prečital pismo, v katerem je rečeno, da je neka "Slovenska zveza" sklenila, da stori konec proganjanju Slovanov na Ogrskem ter grozi sodnikom s smrtoj. Branitelj dr. Popović (smeja se): "Ali, za božjo voljo, to vendar nas nič ne briga. Taka pisma se izroča policiji. Državni pravnik Accurti: "Tudi vi ste spravili semkaj stvari od zunaj!" (Veliki hrup med toženci in branitelji, ki so drž. pravniku zaklical: "S tem bi hoteli vi pomagati Schmidtovo afero od danes predpoludne. Vi podkupujete priče! Naročate si špijone kakor priče."

Z veliko naglico in v razburjenju je predsednik odložil razpravo na jutri ob 7. uri zjutraj.

Ko je senat zapuščal dvorano, so toženci naskočili državnemu pravniku klicaje mu: "To pismo ste si naročili ravno tako kakor ste kupili Schmidta! Oprimit se Kostajnice!" Branitelj dr. Popović: "V Kostajnici ste tudi fabricirali grozilna pisma!" Državnik je naglo zapustil dvorano ter večkrat zaklical tožencem: "Pazite, kaj govorite!" Polagoma je navstal mir.

\*) Začetkom, ko se je začelo Srbe zapirati, so dohajale ovadbe o zasramovalnih in grozilnih pismih proti cesarju in Hrvatom sploh. Ta pisma se je pripisovalo Srbom, pokazalo pa se je, da so bila ta pisma naročena ter da so jih vse pisali pristaši Rauchove in Frankove stranke. (Pričomba uredništva).

### Dnevne vesti.

**Smrtna kosa.** Včeraj je preminul v Bazovici posestnik in krčmar g. Anton Obersnel. Pokojnik ki se je v 59. letu svoje dobe ločil v večnosti, je bil vsikdar v čast sovaščanom: poštenjak, kremenit značaj, zvest sin svojega naroda. Izlasti je bil v vsaki voljni borbi borilec, na katerega se je narodna stranka smela brezpogojno zanašati. Časten mu bodi spomin.

**Anketa** za ureditev gledališkega vprašanja ima svojo sejo danes ob 8. uri in pol



Vsem sorodnikom prijateljem in znancem javljamo tužno vest da je naš preljubi sin oziroma brat in stric

### Ivan Kuret

trgovec

34-letu svoje starosti na 1. maja po dolgi in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragtega pokojnika se bo vršil jutri 3. maja iz bolnišnice Sv. M. M. na tukajšnjo pokopališče.

Trst 2. maja 1909.

Ana Kuret, mati.

Andrej in Josip, brata.

Mihela, unukinja.



Tužnim srcem naznanjam, da je danes ob 5. uri popoludne po kratki a mučni bolezni previden svetotajstvi za umirajoče v starosti 59 let mirno v Gospodu zaspal

### Anton Obersnel

posestnik in krčmar.

Pogreb bo 4. t. m. popoludne.

Bazovica 2. maja 1909.

Zalujoča soproga.

### Zaloga porešk. vina

Trst - Ul. Coroneo 3 - Trst

— (LASTNI IZDELEK) —

iz kleti g. Sebastiana Sbisà

IZDANJE VINIT. Posebno vino za družine.

Prodaja na drožno in na debelo.

... POSTREZBA NA DOM. ...

Teran ... po 48 stotink liter.  
Belo vino po 64 stotink liter.

Usojam se naznaniti slavnemu občinstvu, da sem vzel na lastno roko in popolnoma prenovil dobroznamo gostilno

### "Trattoria Alla Lealtà"

TRST - ulica delle Acque 18 - TRST

z vrtom

Toči se izvrstno furlansko vino, istreško, kraški teran, in belo briako, kakor tudi izvozno pivo I. v.

Domača kuhinja.

Udani Adolf Haipol, lastnik

### Umetni zobje ...

Plombiranje zobov.

### Izdiranje zobov brez

### vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

### Dr. J. Čermák in g. Čuscher

TRST

ulica della Caserma štev. 13, II. nadst.

### Slovenci in Slovani v Trstu

Dolžnost je vaša, da se poslužujete le v

### Slovenski brivnici

v ulici Saverio Mercudante štev. 1 (v bližini slovenske knjižarne)

V. GJURIN, briveo

Oglase, poslana, osmrtnice, zahvale, male oglase in v obče kakoršenkoli vrsto oglasov sprejme „Inseratni oddelek“ v ulici Giorgio Galatti št. 18 (Narodni dom) polunadstropje levo. Urad je odprt od 9. zjutraj do 12. in od 3. do 8. popoludne. Po noči se vesprejema v „Tiskarni Edinost“.

TVRDEKA

### Adolf Kostoris

skladišče oblike za moške in dečke

Trst, via S. Giovanni 16, l. n.

(zrazen Restavralje Cooperativa ex Hacken)

prodaja na mesečne ali tedenske obroke in površnike za moške, perilo i. t. d.

Najdogovornejše cene.

### Plačilo na mesečne

### obroke

po najmodernejšem sistemu.

Mnogi, ki niso v stanu nabaviti si gramofon proti takojšnjemu plačlu, zamorejo na ta način priti do tega. Pridite si ogledat, da se pobotamo.

STABILIMENTO GRAF. TRIESTINO

Jržaški grafični zavod

— TRST —

Piazza della Borsa 13 l.

TELEFON 742

TRADE MARK

### Angelo Cantoni, ulica Rojano štev. 2

(hiša Tuszi) bogato založena

### prodajalnica manufaktur. blaga

in drobnih predmetov z bogato izberbo blaga za pomladn. sezono

Velika izbera: perila, srajci, ovratnikov, ovratnic in nogovic po najzmernejših cenah.

### Vsled preselitve

daje tvrdka pohištva

### IGNAZIO KRON

Trst, ul. Cassa di Risparmio 5

posebne popustke na stalnih ce-

nah i. s. po blagu.

Na željo se kupljeni predmeti pohranijo do mes. avgusta

zvečer v Slov. čitalnici, kakor se je bilo določilo že pri zadnjem sestanku. Zadnjič navzoči in ostali člani ankete se torej najljudneje vabijo!

**Dramatičnega društva** odborova seja bo jutri v torek ob 8. uri zvečer v društveni pisarni. Predmet: letošnji redni občni zbor.

Predsednik.

**Ustanovni občni zbor zveže županov in podžupanov na Krasu.** O tem včerajšnjem občnem zboru, ki je bil sklican od praviljalnega odbora v Dutovlje, nam je došlo daljše poročilo, ki smo je pa moral odložiti radi pomanjkanja prostora za juštršno številko.

#### Tržaška gledališča:

**POL. ROSETTI.** Danes prvič „Vesela vdova“, ki se tudi prvikrat proizvaja v Trstu v italijanskem jeziku.

**FENICE.** Danes zvečer ob 8.15 se uprizori operetna noviteta „Tippmannell“ v treh dejanjih. V sredo bo repriza operete „Kristina, gozdna čuvrica“.

Dne 17. t. m. prične svoje dramatične predstave, za dobo 14 dnij, ital. družba, ki bo proizvajala pariški repertoar „Grand Guignol“.

**EDEN.** Novi sedanji vspored jako ugaja občinstvu.

**Koledar in vreme.** Danes: Najd. sv. sv. Križa. Jutri: Florijan muč. — Temperatura včeraj 2. uri popoludne +14° Cels. Vreme včeraj: dež, burja.

#### Tržaška mala kronika.

**Mesečnik padel z okna.** Fran Igorsič, 24-letni poštni uradnik, stan. v ulici Valdirivo št. 36, je v soboto po noči, ko je v spanju hodil po svojem stanovanju in stopil na okno, padel na ulico. Poškodoval se je na raznih delih telesa. Odvedli so ga v bolnišnico.

**Samomor.** Marija Kante, stara 34 let, stan. v ulici S. Nicolò 19, je včeraj zjutraj, ko se je nahajala s svojim soprogom v neki vinski zalogi v ulici Valdirivo, izpila dozo karbolne kisline. Poklicali so zdravniško postajo, ki jo je spravila v bolnišnico, kjer je dve uri pozneje umrla.

#### Vesti iz Štajerske.

**Knjigovodni tečaj za krojače.** Obrino pospeševalni zavod za Štajersko priredi meseca maja in junija knjigovodni tečaj za krojače v Gradcu.

**Za pokončevanje strupenih kač.** — Štajerski deželni zbor je razpisal tudi letos nagrade za pokončevanje strupeni kač, gadov in modrasov. Za vsako kačjo glavo se bo iz deželnega fonda izplačalo pol krone.

#### Pregled po svetu.

**Ukradeni dragulji nemški princesini.** Na progi San Remo-Lugano so bili neki nemški princesini ukradeni dragulji v vrednosti enega milijona frankov.

**Tožba proti 300 tobakarnicam.** Državni pravnik v Budimpešti toži 300 tobakarnic, ki so prodajale list „Fidibus“, v katerem so izhajale nemoralne slike.

**Povratek reservistov.** Od 23. do 27. aprila t. l. se je povrnilo iz Bosne in Hercegovine 31.000 reservistov.

**Ruski knez kakor slepar.** V Varšavi se je pred več tedni pojavil neki nečak perzijskega šaha, Misan kan ter je živel vrlo razkošno. Kakor nečaka perzijskega šaha vsprejemali so ga v najviša društva ter si je od raznih poljskih plemenitašev izposodil denarja, okrog milijon rubljev.

Pozneje se je zvedelo, da je dотičnik kavkaški knez Zeretelli.

**Koliko avtomobilov je na svetu?** Po angleškem proračunu je na vsem svetu približno 326.176 avtomobilov v rabi. Koliko avtomobilov imajo posamezne države je razvidno iz te statistike: Amerika 120.000; Angleška in kolonije 102.000; Francoska 37.000; Nemčija 23.000; Italija in Švica 9.730; Austroogrška 7.425; Rusija, Grška in Turčija 6.500; Španija in Portugalska 4.740. Če nakaže ta lista za Angleško precejšnje število je treba pomisliti, da so računjene tudi vse kolonije Angleške. Južna Afrika, Indija, Canada in Avstralija stavijo precejšen kontingenit in tudi v Egiptu se ga vidi avtomobil že večkrat kakor kamelo.

**Na zagrebškem vseučilišču** je bilo v minolet zimskem semestru 1055 slušateljev

in sicer je bilo 116 bogoslovcev, 609 pravnikov, 228 filozofov, 30 gozdarjev, 60 farmacevtov, na geodetskem tečaju je bilo 12 slušateljev.

**Ruski kmet iznašel stroj za letanje po zraku.** — „Rusko Slovo“ poroča, da je ruski kmet Vasilij Tkačenko s postaje Pliski na železnici Moskva-Vorones iznašel priprosto, a kako praktično napravo za letanje po zraku. Izumitelj da je s tem strojem preletel v eni uri 16 vrst od vasi Belmačevsk do postaje Pliski.

**Nemška nestranost.** Občinski zastop v Landskronu je razposal vsem gostilničarjem sledče okrožnice: Občinski odbor je v svoji seji dne 22. februarja 1909. sprejel slediči sklep: Gostilničarjem je zanaprej prepovedano, v svojih gostilničnih prostorih ob proščenju, gostijah, plesnih vencih in drugih zabavnih prireditvah rabiti češke godec za godbo. Gostilničarji, ki ravnajo proti temu sklepu morajo plačati globo 10 K za ubožni fond. Ta sklep je naperjen proti köstenberškim godecam, ki so se priselili iz Češkega, sedaj našli na Koroškem že drugo domovino in ki pri vseh volitvah volijo z Nemci, storjen je iz strahu, da bi morda teh par čeških godev nemško-slovensko Koroško cehiziralo.

**Nekaj za pijance.** Iz Mc Keesport, Pa., v Ameriki poročajo: Tukajšnji policijski sodnik H. S. Arthur je sklenil, da obsoji vsakega pijanca v to, da bo moral pred njim podpisati izjavo, vsled katere zamore v nadalje njegova žena dobivati mesto njega njegovo plačo in sicer za dobo jednega leta. Ako bi pijanec v to ne hotel privoliti, potem mora iti za šest mesecov v prisilno delavnico; ako pa pijanec ni oženjen, potem ima do njegove plače pravico njegov najblžji sorodnik, ki mora skrbeti, da se obsojenec pošteno in dostojno preživilja.

**Zasuti otroci.** Pri Hernalsu je zasul v neki jami za pesek zemeljski plaz tri otroke, ki so se igrali v jami. Dva otroka sta mrtva, enega so rešili živega.

**Plačilo** na tedenske ali mesecne obroke. Zaveze, posteljna zagrinala, perkal, zefir, dežne, solčnike. Tret, via Madonnina št. 43, prvo nadstropje. Cene zmerne.

**35 let velikega uspeha!!!!**

**Zdrav želodec ::**  
::: redno prebavljanje  
in očiščen želodec :::  
doseža se z uporabljajem večkrat  
odlikovane PICCOLI-jevo

**tinkture za želodec**

Prodaja se po vseh lekarnah. - Pošiljatve  
po poštnem poštu prekrbuje lekarna

**PICCOLI** Ljubljani

o. kr. dvorn. zalogatelja in zataj-  
telja njegova Svetosti.

**Hočete se prepričati?**  
obiščite velika skladališča  
**Marije ud. Salarini**

Ponte della Fabra 2 ul. Poste Nuove

(vogal Torrente) Alla città di Londra

Velik izbor izgotovljenih oblač za moške in dekne  
kostumi za otroke. Površniki, močne jope, kožni in  
različni paletovi. Obleke za dom in delo. Delavski  
obleki. Tirolski loden. Nepremočljivi plači (pristal  
angleški). Specijaliteta: blago tu in inozemskih  
tovarov. Izgotavljajo se oblač po meri po najnovije  
modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

**Umetni fotografični atelje**  
pri sv. Jakobu  
ulica Rivo št. 42 (pritličje)  
TRST.

Izvršuje vsako fotografično delo kakor tudi  
razgledne poanekte, notranjost pokrovov, por-  
ocilnaste, plošče za spomenike, itd. itd.

**POSEBNOST**  
Povečanje vsakatere fotografije.

Radi udebnosti P. N. narodnikov spre-  
joma narobe in jih izvršuje na domu  
ali zunaj mesta.

#### „EDINOST“ štev. 125

## Mali oglasi.

**Hiša z vrtom** pri postaji Repentabor je  
istršniku, Josipu Čebule v Sežani.

**Zaloga** istrškega terana po 24. kron od 56 l.  
naprej se vzbodi pri Jožefu Čebule v  
Sežani.

**Gostilničar** Kulot. Pri treh prijateljih v  
Gorici se priporoča z dobro  
kuhinjo in izvrstnimi vinom.

**Roman Roncelj** slikar-dekorater se pri-  
poroča slavn. občinstvu  
za to sveto spadajoča dela. — Via Pasquale Re-  
voltella (Rocol 727).

**Odda se** takoj v najem gostilna na deželi.  
Naslov pri Ins. odd. Edinosti. 793

**Proda se** stavbno zemljišče na Greti tik  
glavne ceste. Tudi na male parcele. Cesa ugodna. Hinko Stibiel, ulica Scoglio  
št. 3. Trst.

**Stanovanje** v najem se odda v Rocolu z  
dvema sobama, kuhinjo, kjetjo  
in vrtičkom. Natanko pojšnila Via Cecilia 12.  
Cink.

**Proda se** v Velikem Lošinju hiša z vrtom  
event. s pohištvo. Lep razgled na  
morje. Naslov pri Inser. odd. Edinosti.

**Hiša** sedaj zgotovljena, na lepem razgledu s kletjo  
se proda ali da v najem. Naslov pri Inse-  
ratnem oddelku Edinosti.

**Osmico** sem odprl v ulici San Lazzaro št. 22  
Točim istreko vino I. vrste. Za družine  
belo po 56, črno po 52 stot. — Vinko Duša. 666

## Alojz Povh

urar

s pridejano delavnico

Trst Via del Rivo št. 26 Trst

Izvršuje vsako popravljanie žepnih in stenskih  
ur kakor tudi vsako zlatarsko in draguljarsko delo po  
najzanesnejših cenah.

Jamstvo za dve leti za vsako popravljanje

Slovensko podjetje!

## Mario Ferlin

SV. MAR. MAGD. ZGORNJA št. P. 3

vogal ulice dell' Istrija, blizu šol  
dobi se VELIKA IZBERA KRAMENJ, BARV, ŠIP  
ŽEBLJEV, PETROLEJA,

Redilni prasok za pitanje svinj, krov, konj, itd. lek  
Dr. TEKNOČEJ-ja v Ljubljani. Prodaja na drobno in žabno

M. F. TORELLO

TRST, ulica S. Lazzaro 23.

Popravljanja gum. črev, specijalno vukanizovanje,  
prodaja in zaloga DUNLOP-OV.

Autorizovana pro-

dajalnica koles

Delalnica za poprave ulica Giulia št. 78.

Jako zmerne cene.

Bogomil Pino

bivši drap v Sežani

ima svojo

novo produ-  
čnico "UR

v TRSTU

ul. Vinc. Bellini 13

nasploh cerkev svet.

Antona Novega

Vskovrsne verific.

po pravih tov. cena

## ROKAVICE

prve vrste iz usnja in

blaga po tako zmernih

cenah v PRODAJAL-

NICI ROKAVIC

## A. GUBMANN

Trst, Corso 19 - Ustan. leta 1865.

## = Novo pogrebno podjetje

Pisarna in prodajalna Via Vincenzo Bellini št. 12.

Telefon št. 1402 (poleg cerkev sv. Antona Novega) Telefon št. 1402

Zaloga oprave ulica Massimo D' Azeglio št. 18

Prireja pogrebe od najprostejše do najlegantnejše vrste

v odprtih, kakor tudi v s kristalom zaprtih vozilih

Ima bogato zaloge vseh potrebnih za mrtvila, kazne, kovinaste in lepo okrašene lesene

talake; čuvila, vence in umetni cvetlični korini, pordeljana in peti.

Cena nizka, da se ni bilo konkurenčne.

HENRIK STIBELJ in drugi

Priporočamo našim gospodinjam

**KOLINSKO CIKORIJO.**

Poskusite FI-  
GO